

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'ואל יחר אפך' (מד' יח')

'מכאן אתה למד שדיבר אליו קשות' (רש"י)

בדרך כלל נוהגים העולם שכאשר אדם חולה רח"ל, הוא פונה לרופא, וכאשר יש לו תביעה משפטית, הוא פונה לעו"ד. מפסוק זה אנו למדים שדרכם של הצדיקים בעניינים אלה היא, שכאשר באה עליהם צרה כל שהיא, ראשית לכול הם בודקים את כל הנושא ממבט שמימי לדעת מה זה ועל מה זה, ועל מה עשה אלוקים לנו.

הנה התנהלותם של השבטים עם יוסף היא תמוהה. מתחילה הם אמרו: 'אשר ימצא איתו מעבדיך ומת, וגם אנחנו נהיה לאדוני לעבדים', ובסופו של דבר כאשר נמצא הגביע באמתחת בנימין, ובמצרים מוכנים לעונש הרבה יותר קל, רק לקחת את בנימין לעבד, ולא את כולם, איזו סיבה יש ליהודה להתרגז?! האין בהתרגזותו של יהודה משום כפיות טובה? הרי הצד השני בא לקראתו וניאות לעשות 'צעדים חיוביים' מול השבטים, ואם כן מה מקום יש לדבר קשות?

השיב על כך ה'נתיבות' בספרו 'נחלת יעקב':

בתחילת הדרך כאשר העניינים במצריים הסתבכו, חשבו האחים שצרה זו באה עליהם בגלל חטא מכירת יוסף כמו שאמרו: 'האלוקים מצא את עוון עבדיך'. כלומר, הצרה באה עלינו בעוון מכירת יוסף. ברם כאשר ראו שהאיש נטפל דווקא לבנימין, הבינו שההסתבכות שלהם עם השלטון במצריים לא נגרמה בגלל המכירה, שהרי בנימין לא היה שותף לכך, ולכן הבינו שכל הצרות שהם סובלים עכשיו לא קשורות לעוון מכירת יוסף, ואין עליהם טענה משמיים על כך, לכן החליטו שאין מניעה מלדבר אתו קשות, וכך עשו. ההסתכלות על הצרות והניסיון למנוע אותן או להרחיקן סבבה אצל אבותינו דרך פשוט המעשים.

וכך צריך כל אדם לעשות כשבאה עליו צרה רח"ל. ברור שיש לנקוט בהשתדלות, והדבר הפשוט ביותר ללכת לרופא או לכל איש מקצוע אחר האמון על הטיפול בבעיה הספציפית שהתעוררה. אבל הקדוש ברוך הוא רוצה שמלבד ההשתדלות הטבעית לסלק את הייסורים, שנתבונן ונחקור מדוע הוא הביא אותם עלינו! ואת המטלה הזו אנו נוהגים לשכוח, מתעלמים ממנה כאילו היא אינה קיימת.

אחרי שפנינו לרופא והא הרגיע אותנו באמרו שאין מה לדאוג, אנו נרגעים... ובהשקפה התורנית אין פני הדברים כך. הזכות להירגע שמורה רק למי שערך חשבון נפש ארוך ונוקב, ופשפש במעשו הלך ושוב עד שהשכיל להבין במאזני שכלו ובכוחות שה' יתברך נתן לו מדוע באה עליו הצרה הזו.

אנו רגילים לחשוב שחשבון נפש אמיתי היא משימה כמעט בלתי עבירה, ורק צדיקים ושלמים מסוגלים לה. קביעה זו אין לה על מה שתסמוך. שלא תבאנה צרות על אף אחד מישראל. אבל אם כבר באה רח"ל, אזי עשיית חשבון נפש היא אחד הדברים הראשונים שחובה עלינו לעשות בעת ההיא, ואין זו מן הפעולות הקשות, שהרי האדם מכיר את עצמו הכי טוב מכולם, ואם ישאף להגיע לחקר האמת ומסקנת האמת, יסייעו לו בכך מן השמיים. ועד כמה שהדברים ישמעו כאבסורד, צריך לדעת שחשבון נפש כזה צריך הוא שיעשה בשלווה ומנוחה.

לעולם לא תהיינה המסקנות אמיתיות ולא נוכל להפיק מהן כל תועלת, אם חשבון הנפש עצמו יעשה שלא במנוחת הדעת. **וזה כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים.** (עפ"י ברכי נפשי)

פינת החלכה

כביסה בשבת

א: אסור לכבס בשבת.

ב: הפעולות הבאות נחשבות גם הן לכביסה:

- אסור להרטיב בגד או להשרות אותו במים – גם ללא חמרי ניקיון.
  - אסור לסחוט בגד רטוב מהמים שבו, גם אם מדובר בסמרטוט לניקוי שולחן.
  - אסור לכבס או להרטיב אפילו כתם קטן שנמצא על הבגד בשבת.
- ג: אסור לתלות כביסה בשבת על החבל או אפילו בתוך הבית גם אם כובסה מערב שבת או שנרטבה בשבת.
ד: מעיל גשם שנרטב מגשמים בשבת או בגדים מלוכלכים שרואים שלא כובסו מותר לתלות בחבל בשבת.
ה: מותר להשאיר על החבל בשבת כביסה שנתלתה כבר לפני שבת.

מדריך להורה האובד / חלק ו'

בשבועות האחרונים סקרנו דרכי טיפול בילדים. חשוב לדעת ולזכור: הטיפול אצל גורם מקצועי יביא לתוצאות רק אם ההורים ישתפו פעולה וישפרו את מערכת היחסים הפנימיים עם הילד. כל שינוי אצל הילד גם אם הוא מטופל על ידי גורם מקצועי מתחיל בהורים. גם אם הילד עם קשיים חברתיים, לימודיים, בעיות רגשיות ועוד... אנו ההורים חייבים להכיר בערכו, לראות אותו מסוגל ועצמאי, לתת לו תחושה שסומכים עליו, לתת לו חום ואהבה וסבלנות, ולהיות אתו בזמן איכות. לחזור למשחקי הקופסה, לישיבה משותפת סביב משחק, לבשל ולאפות ביחד ממקום של שיתוף וחוויה, לעודד אותו ליצירה לעודד אותו לעשייה. הורים שזוכרים שזה לא מספיק שיש מטפל פעם בשבוע והם סיימו את תפקידם בתשלום עבור הטיפול ומבינים שחייבים לתת לילדם כבוד תמיכה ואהבה וקשר עם הילד מעבר לטיפול המקצועי – ירוויחו טיפול קצר יותר מוצלח יותר וילד בריא בגוף ונפש בע"ה. בהצלחה ושבת שלום

"ואת יהודה שלח לפניו..."

להורות לפניו: לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה (רש"י) ולמה לא המתין עד שיבואו כולם? הורה לנו יעקב בזה לדורות, שהדבר הראשון עם יסוד יישוב יהודי צריך להיות מקום תורה. כי אי אפשר להתקיים אף רגע אחד בלי תורה, ולא יתכן בית מושב יהודי בלי בית תלמוד שממנו תצא הוראה. (מטעמים)

סיפור לשבת

שמחה שלמה

עני מרוד היה ר' שלום. את פרנסתו מצא מעבודות תקוה ונשפץ מזדמנות. פה הטליא גג פרוץ, שם סיד קיר מקלף ובמקום אחר שקם ארון מט לפל. בדרך של עבודות מסוג זה, שפעם מזדמנות הן ופעם לא – כך היה גם מצב פרנסתו הדחוקה. והנה הגיעה בתו הבוגרת לפרקה. בידו של ר' שלום לא הייתה פרוטה אחת לנדונייה, ובאין נדונייה קטנים הספויים למצא בעבורה זוג הולם. ישבה הבת בביתה שבועות נחדשים, לא פצתה פה ולא דחקה באביה. לעמיתה, אמה לא הרפתה. לא עבר יום שבו לא הזכירה לבעלה כי אין חובת האב לילדיו מסתיימת עד שהוא מכניס אותם אל מתחת לחפה.

יום אחד, נשאוהו רגליו אל ביתו של הצדיק האוהב ישראל מאפטה. "עני מרוד אני ואין בדי כסף להשיא את בתי, שהיא נערה טובת-לב, צנועה וחסודה", תנה ר' שלום את צרתו לפני הצדיק. הביט בו הצדיק בעינים רחמניות והכיר בו כי איש-עמל הוא ואינו מפושטי הנד המחזרים על פתחי נדיבים. חשב וחשב ובתוך כך החל לגלגל עמו בדברים. "האמנם אין בידך מאומה? האם אין לך שום חסכון בצד או אולי תכשיט בעל-ערך שתוכל למכרו?", שאל הצדיק. "לא", השיב ר' שלום. "ומה בדבר הלואה?", שאל הצדיק והוסיף, "לכמה זקוק אתה מיד עכשו?". "למאה רובלים", ענה ר' שלום. "ומדוע אינך לונה?", שאל הצדיק. השפיל ר' שלום את עיניו בהבעת אין-אונים. "מאה רובלים הם סכום גדול מדי, ואני מכיר מישהו שישכים להלוות לי סכום כזה. חוץ מזה, באמת איני יודע כיצד אוכל להחזיר מאה רובלים", אמר. את הדברים האחרונים בטל הצדיק בהנף-יד. "כשיהודי נוטל הלואה למטרה קדושה, הקדוש-ברוך-הוא מסיע לו לפרעה", אמר. "חשב עוד קצת", עודדו הצדיק, "אולי בכל-זאת יש בביתך חפץ כלישהו בעל-ערך שתוכל למשכנו?". לפתע נצת זיק קטן של תקנה בעיניו של ר' שלום. "יש לי ש"ס דפוס סלוויטה", אמר. "הבא אותו לכאן", אמר הצדיק. בעבר שעה קלה היה הש"ס בבית הצדיק. "זהו ש"ס יקר מאוד שערך רב בהרבה ממאה רובלים", אמר הצדיק בנימת התפעלות. "אם תמשכנו, תוכל לקבל הלואה של מאתיים רובלים!". בעבר רגע פתח את מגרת שלחנו, הוציא מתוכה מאתיים רובלים והשיטם לר' שלום. זה לא ידע את נפשו מהלם. לאחר שהתאושש מן ההפתעה, הודה לצדיק בחם והלך לביתו שמח וטוב-לב.

לא חלף זמן רב ובתו של ר' שלום השתדכה בשעה טובה. בעבר זמן התניב שליח בביתו, נושא עמו את הש"ס היקר מבית הצדיק. "הרבי אמר כי הש"ס הזה יקר מאוד ואין הוא רוצה לשאת בגדל האחריות הרובצת עליו לשמרו מפני נזקים או גנבה. לכן, סובר הוא, כי מוטב שיהיה בביתך, שכן אתה תיטיב לשמרו עליו", אמר השליח והסתלק. יום חתנת בתו של ר' שלום הגיע. ביום החתנה באו ר' שלום ואשתו אל הצדיק עם בתם הכלה ושארו ילדיהם. לאחר שברכם הצדיק, בקש מר' שלום להשאיר עמו ביחידות עוד רגע קט. "בזאת אני מוחל לך על פרעון החוב. מאתיים הרובלים שלווית ממני נעשים עכשו מתנה גמורה", אמר לו.

ר' שלום התקשה להגיב באין ברור ומסדר, – "מדוע?... כלומר, על מה ולמה?...". חיוך רחב התפשט על פני הצדיק. "הסכת ושמע", פתח ואמר: "הרהרתי בדבר רבות והגעתי למסקנה כי חיב להיות זמן מסים בחיי היהודי שבו לבו יהיה טוב עליו לחלוטין. אימתי זה? ובכן, בכל יום ניום טרוד הוא בעל הפרנסה והחונך ובשאר הבעלות. חולפות שנים והנה מגיע סוף-סוף היום המאשר שבו הוא זוכה להכניס את צאצאיו לחפה. או-אז נשכחים ממנו כל הסבל והתלאות. בשובו מן החפה מצב-רוחו מרומם, עד שהוא מתרונן בהודיה לה' על החסד שגמל עמו. זו שמחה משלמת ואמתית".

הצדיק עצר לרגע ומיד המשיך: "עלה בדעתי שאתה, כשתגיע היום לרגע המאשר הזה, יעלה בזכרוןך זכר הש"ס היקר שנתת לי כמשכונן ומיד תהרהר בענין מאתיים הרובלים. הדבר עשוי לפגם בשמחתך וזו כבר לא תהיה שלמה. והלוא העולם כלו נברא בשביל ישראל?... לכן החלטתי להפך את ההלואה למתנה גמורה. מזל-טוב מזל-טוב!". וכך נולד עוד ספור שממחיש עד כמה היה האוהב ישראל מאפטה ראוי לשמו ושמו ראוי לו. "תורתך שעשועי"